TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. kovo 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse bei komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas – Reglamentas (EB) Nr. 1215/2012 – 45 straipsnis – Atsisakymas pripažinti sprendimą – 71 straipsnis – Šio reglamento ryšys su konvencijomis dėl tam tikrų rūšių bylų – Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencija (CMR) – 31 straipsnio 3 dalis – *Lis pendens* – Jurisdikcinis susitarimas – Sąvoka „viešoji tvarka“

Byloje C-90/22

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. vasario 10 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. vasario 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

ADB „Gjensidige“,

dalyvaujant

UAB „Rhenus Logistics“,

UAB „ACC Distribution“,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, teisėjai T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (pranešėjas) ir I. Ziemele,

generalinis advokatas N. Emiliou,

posėdžio sekretorė R. Stefanova-Kamisheva, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. kovo 23 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– ADB „Gjensidige“, atstovaujamos advokatės G. Raišutienės,

– UAB „Rhenus Logistics“, atstovaujamos advokatų V. Jurkevičiaus ir E. Sinkevičiaus,

* Proceso kalba: lietuvių.

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos V. Kazlauskaitės-Švenčionienės ir E. Kurelaitytės,

– Europos Komisijos, atstovaujamos P. Messina, S. Noë ir A. Steiblytės,

susipažinęs su 2023 m. gruodžio 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 45 straipsnio 1 dalies a punkto, e punkto ii papunkčio ir šio reglamento 71 straipsnio, pirma, siejamo su šio reglamento 25, 29 ir 31 straipsniais ir, antra, vertinamo atsižvelgiant į to paties reglamento 21 ir 22 konstatuojamąsias dalis, išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant draudimo bendrovės ADB „Gjensidige“ ir transporto bendrovės UAB „Rhenus Logistics“ ginčą dėl sumos, kurią *Gjensidige* sumokėjo UAB „ACC Distribution“ kaip žalos, šios bendrovės patirtos vykdant su *Rhenus Logistics* sudarytą tarptautinio krovinių vežimo sutartį, atlyginimą, priteisimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1215/2012

3 Reglamento Nr. 1215/2012 3, 4, 21, 22, 30 ir 34 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(3) Sąjunga yra nustačiusi sau tikslą prižiūrėti ir vystyti laisvės, saugumo ir teisingumo sritį, be kita ko, palengvinant galimybes kreiptis į teismą, visų pirma taikant teismo ir neteisminių sprendimų civilinėse bylose abipusio pripažinimo principą. <...>

(4) <...> Nuostatos dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą, yra labai svarbios;

<...>

(21) siekiant darnaus teisingumo vykdymo, reikia sumažinti vienu metu vykstančių procesų galimybę ir užtikrinti, kad skirtingose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai. Turėtų būti nustatytas aiškus ir efektyvus *lis pendens* atvejų ir susijusių ieškinių išnagrinėjimo mechanizmas, kuris taip pat padėtų išvengti dėl nacionalinių skirtumų atsirandančių problemų, kai reikia nustatyti momentą, kada byla yra laikytina esančia teismo žinioje. Šiame reglamente minėtas momentas turėtų būti apibrėžtas autonomiškai;

(22) tačiau, siekiant gerinti susitarimų dėl išimtinės jurisdikcijos veiksmingumą ir išvengti piktnaudžiavimo bylinėjimosi taktika, būtina numatyti bendros *lis pendens* taisyklės išimtį, kad būtų tinkamai išspręsti konkretūs atvejai, kai teismo procesai gali vykti vienu metu. Tai atvejai, kai siekiant pradėti procesą buvo kreiptasi į teismą, kuris nebuvo nurodytas susitarime dėl išimtinės jurisdikcijos, o vėliau buvo kreiptasi į susitarime nurodytą teismą siekiant pradėti procesą byloje tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu. Tokiu atveju, kai tik buvo kreiptasi į susitarime nurodytą teismą, teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, turėtų sustabdyti bylos nagrinėjimą tol, kol susitarime nurodytas teismas paskelbs, kad jis neturi jurisdikcijos pagal susitarimą dėl išimtinės jurisdikcijos. Taip siekiama užtikrinti, kad susiklosčius tokioms aplinkybėms susitarime nurodytam teismui būtų teikiama pirmenybė sprendžiant dėl susitarimo galiojimo ir dėl susitarimo taikymo teismo nagrinėjamam ginčui masto. Susitarime nurodytam teismui turėtų būti suteikta galimybė nagrinėti bylą neatsižvelgiant į tai, ar susitarime nenurodytas teismas jau nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą.

<...>

<...>

(30) šaliai, kuri pateikė skundą dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymo, ir pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisės sistemą turėtų būti, kiek tai įmanoma, suteikta galimybė vykstant tam pačiam teismo procesui ne tik taikyti šiame reglamente numatytą atsisakymo pagrindą, bet ir remtis pagal nacionalinę teisę numatytais atsisakymo pagrindais laikantis toje teisėje nustatytų terminų.

Tačiau teismo sprendimą turėtų būti atsisakoma pripažinti tik tuo atveju, jei esama vieno ar daugiau šiame reglamente numatytų atsisakymo pripažinti pagrindų;

<...>

(34) turėtų būti užtikrintas [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32, toliau – Briuselio konvencija)], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas 1968 m. Briuselio konvenciją ir ją pakeičiančius reglamentus.“

4 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriuje yra 6 skirsnis „Išimtinė jurisdikcija“, kurį sudaro tik šio reglamento 24 straipsnis. Šiame straipsnyje nurodyti teismai, kurie vieninteliai turi jurisdikciją nagrinėti ginčus jame išvardytose srityse, neatsižvelgiant į šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą.

5 Minėto reglamento II skyriuje taip pat yra 7 skirsnis „Susitarimas dėl jurisdikcijos“. To paties reglamento 25 straipsnio, esančio šiame skirsnyje, 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu šalys, neatsižvelgiant į jų nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, yra susitarusios, kad valstybės narės teismas arba teismai turi jurisdikciją spręsti bet kuriuos ginčus, kilusius arba galinčius kilti iš konkrečių teisinių santykių, tas teismas (tie teismai) turi jurisdikciją, išskyrus atvejus, kai pagal tos

valstybės narės teisę susitarimas yra niekinis turinio galiojimo atžvilgiu. Tokia jurisdikcija yra išimtinė, jeigu šalys nesusitarė kitaip. <...>“

6 Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnyje numatyta:

„1. Nedarant poveikio 31 straipsnio 2 dalies nuostatoms, jeigu skirtingų valstybių narių teismuose pradedamas procesas bylose tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, bet kuris teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus nustatyta teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais teismo, į kurį kreiptasi dėl ginčo, prašymu bet kuris kitas teismas, į kurį buvo kreiptasi, nedelsdamas informuoja pirmąjį teismą apie datą, kai į jį buvo kreiptasi pagal 32 straipsnį.

3. Jeigu nustatoma teismo, į kurį buvo kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija, bet kuris kitas teismas nei teismas, į kurį buvo kreiptasi pirmiausia, atsisako jurisdikcijos to teismo naudai.“

7 Šio reglamento 31 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu ieškiniai priskiriami išimtinei kelių teismų jurisdikcijai, bet kuris teismas, kitas nei teismas, į kurį buvo kreiptasi pirmiausia, atsisako jurisdikcijos to teismo naudai.

2. Nedarant poveikio 26 straipsnio nuostatoms, kai kreipiamasi į valstybės narės teismą, kuriam pagal 25 straipsnyje nurodytą susitarimą suteikiama išimtinė jurisdikcija, bet kuris kitos valstybės narės teismas sustabdo bylos nagrinėjimą, kol teismas, į kurį kreiptasi remiantis susitarimu, paskelbia, kad jis neturi jurisdikcijos pagal susitarimą.

3. Tais atvejais, kai susitarime nurodytas teismas nustato savo jurisdikciją pagal susitarimą, bet kuris kitos valstybės narės teismas atsisako savo jurisdikcijos to teismo naudai.

<...>“

8 Minėto reglamento 36 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse netaikant jokių specialių procedūrų.“

9 To paties reglamento 45 straipsnyje numatyta:

„1. Bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu teismo sprendimas nepripažįstamas, jei:

a) toks pripažinimas aiškiai prieštarauja valstybės narės, į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai (*ordre public*);

<...>

e) teismo sprendimas prieštarauja:
   i) II skyriaus 3, 4 arba 5 skirsniams, jeigu atsakovas buvo draudėjas, apdraustasis, draudimo sutarties naudos gavėjas, žalą patyrusi šalis, vartotojas arba darbuotojas; arba
   ii) II skyriaus 6 skirsniui.

<...>

3. Nedarant poveikio 1 dalies e punktui, kilmės teismo jurisdikcija negali būti peržiūrima. 1 dalies a punkte nurodytas viešosios tvarkos kriterijus negali būti taikomas jurisdikcijos taisyklėms.

<...>“

10 Reglamento Nr. 1215/2012 71 straipsnyje nustatyta:

„1. Šis reglamentas nedaro poveikio jokioms konvencijoms, kuriose dalyvauja valstybės narės ir kurios konkrečiose bylose reglamentuoja jurisdikciją arba teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą.

2. Siekiant vienodai aiškinti šio straipsnio 1 dalį, ji taikoma taip:

<...>

b) konvencijoje dėl tam tikrų rūšių bylų numatytą jurisdikciją valstybėje narėje vykdančio teismo priimti sprendimai kitose valstybėse narėse pripažįstami ir vykdomi pagal šį reglamentą.

Jei konvencijoje dėl tam tikros rūšies bylos, kurioje dalyvauja kilmės valstybė narė ir valstybė narė, į kurią kreipiamasi, nustatytos teismo sprendimų pripažinimo arba vykdymo sąlygos, taikomos tos sąlygos. Bet kuriuo atveju gali būti taikomos šio reglamento nuostatos dėl teismo sprendimų pripažinimo arba vykdymo.“

CMR konvencija

11 1956 m. gegužės 19 d. Ženevoje pasirašyta tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencija su pakeitimais, padarytais 1978 m. liepos 5 d. Ženevoje pasirašytu protokolu (toliau – CMR), kaip nurodyta jos 1 straipsnio 1 dalyje, taikoma „kelių transporto priemonėmis vežamo krovinio už užmokestį sutarčiai, kai krovinio siuntėjas ir gavėjas yra skirtingų šalių teritorijose ir kai bent viena iš jų yra [k]onvencijos narė <...> nepriklausomai nuo sutartį pasirašančių šalių gyvenamosios [ar buveinės] vietos ir tautybės [pilietybės (nacionalinės priklausomybės)]“.

12 Dėl CMR buvo deramasi Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijoje. Prie CMR prisijungė daugiau nei 50 šalių, įskaitant visas Europos Sąjungos valstybes nares.

13 CMR 31 straipsnyje nurodyta:

„1. Visais ginčytinais klausimais, kilusiais dėl vežimo, patenkančio į šios [k]onvencijos veikimo sritį, ieškovas, be teismų, esančių [k]onvencijos šalyse-dalyvėse, gali kreiptis į teismus valstybės, kurios teritorijoje:

a) atsakovas turi nuolatinę gyvenamąją vietą, firmos būstinę ar filialą arba agentūrą, kuriems tarpininkaujant buvo sudaryta vežimo sutartis; arba

b) yra krovinio priėmimo vežti vieta arba numatyta pristatymo vieta.

Į kitus teismus kreiptis negalima.

<...>

3. Kai ginčytino klausimo atveju, numatytu šio straipsnio 1 punkte, vienos iš Konvencijos šalių dalyvių teismo sprendimas turi būti vykdomas joje, jis turi būti taip pat vykdomas ir visose kitose [k]onvencijos šalyse-dalyvėse, kai tik jose sutvarkomi nustatyti formalumai. Šie formalumai negali tapti dingstimi peržiūrėti bylą kitoje instancijoje.

<...>“

14 CMR 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nepažeidžiant 40 straipsnio nuostatų, visi susitarimai, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai nukrypstama nuo šios [k]onvencijos, laikomi negaliojančiais. Tokio susitarimo negaliojimas nesukelia kitų sutarties nuostatų negaliojimo.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 *ACC Distribution* su *Rhenus Logistics* sudarė sutartį, kad ši pervežtų kompiuterinės įrangos krovinį iš Nyderlandų į Lietuvą (toliau – aptariama tarptautinio krovinių vežimo sutartis).

16 Kadangi dalis prekių buvo pavogtos gabenant, *Gjensidige* pagal draudimo sutartį sumokėjo *ACC Distribution* 205 108,89 EUR sumą kaip žalos atlyginimą.

17 2017 m. vasario 3 d. *Rhenus Logistics* pareiškė *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas, Nyderlandai) ieškinį dėl atsakomybės ribų nustatymo.

18 *ACC Distribution* ir *Gjensidige* paprašė šio teismo pripažinti, kad jis neturi jurisdikcijos nagrinėti šio ieškinio, arba sustabdyti bylos nagrinėjimą, nes *ACC Distribution* ir *Rhenus Logistics* susitarė dėl Lietuvos teismų jurisdikcijos nagrinėti ginčus, kilusius dėl aptariamos tarptautinio krovinių vežimo sutarties vykdymo.

19 2017 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu minėtas teismas atmetė *ACC Distribution* ir *Gjensidige* prašymą. Šiuo klausimu jis nusprendė, kad pagal CMR 41 straipsnio 1 dalį *ACC Distribution* ir *Rhenus Logistics* sudarytas jurisdikcinis susitarimas yra niekinis ir negalioja, nes juo apribojamas teismų, turinčių jurisdikciją pagal CMR 31 straipsnį, pasirinkimas.

20 2017 m. rugsėjo 19 d. *Gjensidige* Kauno apygardos teisme pareiškė regresinį ieškinį, juo prašė priteisti iš *Rhenus Logistics* 205 108,89 EUR sumą, kurią ji sumokėjo *ACC Distribution* kaip žalos atlyginimą.

21 2018 m. kovo 12 d. nutartimi Kauno apygardos teismas sustabdė bylos nagrinėjimą, kol *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas) priims galutinį sprendimą.

22 2019 m. rugsėjo 25 d. sprendimu *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas) pripažino, kad *Rhenus Logistics* atsakomybė prieš *ACC Distribution* ir *Gjensidige* yra ribota ir negali viršyti CMR 23 straipsnio 3 dalyje numatyto žalos atlyginimo dydžio. Šis sprendimas nebuvo apskųstas, todėl įgijo *res judicata* galią.

23 Vykdydama minėtą sprendimą *Rhenus Logistics* sumokėjo *Gjensidige* 40 854,20 EUR sumą su palūkanomis, atsižvelgdama į pripažintą ribotą atsakomybę, palyginti su *ACC Distribution* patirta žala. Todėl *Gjensidige* atsisakė savo reikalavimo atlyginti žalą dalies, lygios tokiai sumai, *Rhenus Logistics* atžvilgiu.

24 2020 m. gegužės 22 d. sprendimu Kauno apygardos teismas atmetė *Gjensidige* pareikštą regresinį ieškinį, motyvuodamas tuo, kad jo nagrinėjamoje byloje 2019 m. rugsėjo 25 d. *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas) sprendimas turi *res judicata* galią.

25 2021 m. vasario 25 d. nutartimi Lietuvos apeliacinis teismas paliko nepakeistą 2020 m. gegužės 22 d. Kauno apygardos teismo sprendimą, motyvuodamas tuo, kad nagrinėjamu atveju ir Reglamento Nr. 1215/2012, ir CMR nuostatos yra reikšmingos sprendimui dėl jurisdikcijos priimti. Pagal CMR 31 straipsnio 1 dalį, net jei atitinkamos tarptautinio krovinių vežimo sutarties šalys yra sudariusios jurisdikcinį susitarimą, ginčas tarp šalių ieškovo pasirinkimu galėjo būti nagrinėjamas teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal CMR 31 straipsnio 1 dalies a arba b punktą.

26 *Gjensidige* apskundė šią nutartį Lietuvos Aukščiausiajam Teismui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Grįsdama šį kasacinį skundą *Gjensidige* teigė, kad, esant CMR ir Reglamente Nr. 1215/2012 nustatytų jurisdikcijos taisyklių konkurencijai, pirmenybė turi būti teikiama šio reglamento 25 straipsnio 1 daliai, nes šioje nuostatoje jurisdikcija, kurią šalys susitaria suteikti konkrečiam valstybės narės teismui, pripažįstama išimtine.

27 Remdamasis, be kita ko, 2010 m. gegužės 4 d. Sprendimu *TNT Express Nederland* (C-533/08, EU:C:2010:243), 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimu *Nipponka Insurance* (C-452/12, EU:C:2013:858) ir 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimu *Nickel & Goeldner Spedition* (C-157/13, EU:C:2014:2145), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad CMR nuostatos, įskaitant jos 31 straipsnį, iš esmės taikomos tarptautinės jurisdikcijos klausimams, kylantiems nagrinėjant tokius ginčus, kokį jis sprendžia šioje byloje. Kadangi pagal jurisdikcinį susitarimą šalių pasirinktiems teismams nesuteikiama išimtinės jurisdikcijos, ieškovas gali kreiptis į vieną iš teismų, turinčių jurisdikciją pagal nurodytą 31 straipsnį. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju atitinkamai Nyderlanduose ir Lietuvoje pareikšti ieškiniai yra identiški, nes jų pagrindas ir dalykas tokie patys.

28 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl CMR 31 straipsnio atitikties Reglamentui Nr. 1215/2012, nes pagal šį straipsnį leidžiama netaikyti jurisdikcinių susitarimų.

29 Iš tiesų, šio teismo teigimu, nors Reglamente Nr. 1215/2012 įtvirtinta bendroji *lis pendens* taisyklė, grindžiama teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, prioritetu, šio reglamento 31 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta šios taisyklės išimtis tais atvejais, kai sudarytas jurisdikcinis susitarimas. Iš minėto reglamento 22 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia išimtimi siekiama gerinti susitarimų dėl išimtinės jurisdikcijos veiksmingumą ir išvengti piktnaudžiavimo bylinėjimosi taktika.

30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad CMR ir Reglamente Nr. 1215/2012 numatytas iš esmės priešingas požiūris į jurisdikcinius susitarimus. Šio teismo teigimu, šio reglamento 25 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jurisdikcija, dėl kurios sutarė sutarties šalys, iš principo yra išimtinė. Tačiau pagal CMR 31 straipsnį jurisdikciniame susitarime nurodytas teismas neturi išimtinės jurisdikcijos. Taigi CMR 31 straipsnyje numatyta jurisdikcijos sistema nekliudo piktnaudžiauti bylinėjimosi taktika ir net tai skatina.

31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Reglamente Nr. 1215/2012 tiesiogiai nereglamentuojamos *lis pendens* taisyklių pažeidimo teisinės pasekmės tuo atveju, kai sudarytas jurisdikcinis susitarimas. Konkrečiai kalbant, šiame reglamente aiškiai nenumatytas pagrindas atsisakyti pripažinti teismo sprendimą, priimtą kitoje valstybėje narėje pažeidžiant tokį susitarimą.

32 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, gal, atsižvelgiant, be kita ko, į Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimą padidinti susitarimų dėl jurisdikcijos veiksmingumą, Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatos turėtų būti aiškinamos kaip apimančios tokių susitarimų apsaugą ir teismo sprendimų pripažinimo bei vykdymo lygmeniu.

33 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad tuo atveju, kai jurisdikciniame susitarime nenurodytas teismas pripažįsta turįs jurisdikciją, kyla pavojus, kad atsakovui bus netikėta tiek dėl teismo, į kurį kreiptasi, tiek netgi dėl bylos esmei taikytinos teisės.

34 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar tokia situacija, kai remiantis iš tarptautinės konvencijos, kaip antai CMR, kylančiomis taisyklėmis galima netaikyti šalių susitarimo ir dėl jurisdikcijos, ir dėl taikytinos teisės vienoje ir toje pačioje byloje, yra suderinama su pagrindiniais teisingo bylos nagrinėjimo principais ir tikslais, kurių siekiama Reglamentu Nr. 1215/2012, todėl mano, kad kyla klausimų dėl atitikties viešajai tvarkai.

35 Šiomis aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 71 straipsnis, atsižvelgiant į jo 25, 29 ir 31 straipsnius bei 21 ir 22 konstatuojamąsias dalis, gali būti aiškinamas kaip leidžiantis taikyti [CMR] 31 straipsnį ir tais atvejais, kai dėl ginčo, patenkančio į abiejų minėtų teisės aktų taikymo sritį, yra sudarytas jurisdikcinis susitarimas?

2. Ar, atsižvelgiant į [Sąjungos] teisės aktų leidėjo siekį sustiprinti jurisdikcinių susitarimų apsaugą Europos Sąjungoje, Reglamento [Nr.] 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktis gali būti interpretuojamas plačiau, kaip apimantis ne tik aptariamo reglamento II skyriaus 6 skirsnį, bet ir jo 7 skirsnį?

3. Ar, įvertinus konkrečios situacijos ypatybes ir kylančias teisines pasekmes, Reglamente [Nr.] 1215/2012 vartojama sąvoka „viešoji tvarka“ gali būti aiškinama kaip apimanti pagrindą spręsti dėl kitos valstybės narės teismo sprendimo nepripažinimo tuo atveju, kai taikant specialiąją konvenciją, kaip antai CMR konvenciją, susidaro teisinė situacija, kai toje pačioje byloje nesilaikoma ir jurisdikcinio susitarimo, ir susitarimo dėl taikytinos teisės?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

36 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar valstybės narės teismas gali pripažinti turįs jurisdikciją priimti sprendimą dėl pagal tarptautinio krovinių vežimo sutartį pareikšto ieškinio, nors šioje sutartyje įtvirtintas susitarimas suteikti jurisdikciją kitos valstybės narės teismams.

37 Be to, antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar valstybės narės teismas gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo, kuris, nepaisydamas tokio jurisdikcinio susitarimo, pripažino turįs jurisdikciją, sprendimą.

38 Taigi pirmiausia reikia išnagrinėti, ar vienos valstybės narės teismas iš tikrųjų galėtų atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimą dėl ieškinio, pareikšto pagal tarptautinio krovinių vežimo sutartį, motyvuodamas tuo, kad pastarasis teismas, nepaisydamas susitarimo suteikti jurisdikciją kitiems teismams, pripažino turįs jurisdikciją, neatsižvelgiant į tai, ar šios kitos valstybės narės teismas pagrįstai pripažino turįs jurisdikciją.

39 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar šis klausimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 1215/2012, ar į CMR, nes nagrinėjamu atveju neginčijama, kad aptariama tarptautinio krovinių vežimo sutartis patenka ir į šio reglamento, ir į šios konvencijos taikymo sritį.

40 Kadangi Reglamentu Nr. 1215/2012 buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentas Nr. 44/2001, kuris savo ruožtu pakeitė Briuselio konvenciją, Teisingumo Teismo pateiktas vieno iš šių teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir kitų teisės aktų nuostatoms, kai šias nuostatas galima laikyti lygiavertėmis (2023 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Roompot Service*, C-497/22, EU:C:2023:873, 21 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 Kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 78 punkte, pagal Reglamento Nr. 1215/2012 71 straipsnį konvencija dėl tam tikros rūšies bylų, pavyzdžiui, CMR, turi viršenybę prieš šį reglamentą. Iš tiesų minėto reglamento 71 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šis reglamentas nedaro poveikio konvencijoms, kuriose dalyvauja valstybės narės ir kurios tam tikros rūšies bylų atveju reglamentuoja jurisdikciją arba teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą. Be to, to paties reglamento 71 straipsnio 2 dalies antros pastraipos pirmame sakinyje numatyta, kad jei konvencijoje dėl tam tikros rūšies bylų, kurioje dalyvauja kilmės valstybė narė ir valstybė narė, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, nustatytos teismo sprendimų pripažinimo arba vykdymo sąlygos, tos sąlygos ir taikomos. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė, kad, esant taisyklių konkurencijai, taikomos šios konvencijos (pagal analogiją žr. 2010 m. gegužės 4 d. Sprendimo *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 46 ir 47 punktus).

42 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad pagal CMR 31 straipsnio 3 dalį, kai susitariančiosios šalies teismo sprendimas yra vykdytinas joje, jis taip pat vykdytinas ir visose kitose susitariančiosiose šalyse, kai tik atitinkamoje šalyje įvykdomi šiuo tikslu nustatyti formalumai, tačiau tie formalumai negali apimti bylos peržiūros.

43 Atsižvelgiant į tai, viena vertus, darant prielaidą, kad CMR 31 straipsnio 3 dalis, kurioje kalbama apie vykdytinumą, taip pat galėtų būti laikoma pripažinimo taisykle, taikytina pagal Reglamento Nr. 1215/2012 71 straipsnio 1 ir 2 dalis, reikia pažymėti, kad šioje 31 straipsnio 3 dalyje tik numatyta, kad „teismo sprendimo“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, vykdymas priklauso nuo to, ar įvykdyti šiuo tikslu atitinkamoje šalyje nustatyti formalumai, ir šiomis aplinkybėmis tik patikslinama, kad tie formalumai negali apimti bylos peržiūros.

44 Šiomis aplinkybėmis reikia atsižvelgti į Reglamento Nr. 1215/2012 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktą ir antros pastraipos antrą sakinį, iš kurių matyti, kad valstybėje narėje teismo, kuris savo jurisdikciją grindžia konvencija dėl tam tikros rūšies bylų, priimti sprendimai turi būti

pripažįstami ir vykdomi kitose valstybėse narėse pagal šį reglamentą, kurio nuostatos bet kuriuo atveju gali būti taikomos, net jei ši konvencija nustato šių sprendimų pripažinimo ir vykdymo sąlygas.

45 Antra vertus, bet kuriuo atveju iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad nors pagal Reglamento Nr. 1215/2012 71 straipsnio 1 dalį, kai ginčas patenka į specialios konvencijos, kurios šalys yra valstybės narės, taikymo sritį, iš principo ją reikia taikyti, vis dėlto tokios konvencijos taikymas negali pažeisti principų, kuriais Sąjungoje grindžiamas teismų bendradarbiavimas civilinėse ir komercinėse bylose, kaip antai laisvo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose judėjimo, jurisdikciją turinčių teismų nuspėjamumo, taigi ir teisės subjektų teisinio saugumo, gero teisingumo vykdymo, kuo labiau sumažintos vienu metu vykstančių teismo procesų rizikos, taip pat tarpusavio pasitikėjimo vykdant teisingumą Sąjungoje principų (pagal analogiją žr. 2010 m. gegužės 4 d. Sprendimo *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 45 ir 49 punktus).

46 Kalbant konkrečiai apie tarpusavio pasitikėjimo principą, pažymėtina, kad valstybės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teismas jokiu būdu negali geriau nei kilmės valstybės teismas priimti sprendimo dėl pastarojo teismo jurisdikcijos, todėl pagal Reglamentą Nr. 1215/2012, išskyrus kelias ribotas išimtis, neleidžiama kitos valstybės narės teismui atlikti valstybės narės teismo jurisdikcijos kontrolės (pagal analogiją žr. 2010 m. gegužės 4 d. Sprendimo *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

47 Šiomis aplinkybėmis būtent atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 1215/2012 reikia įvertinti, ar valstybės narės teismas gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimą dėl ieškinio, susijusio su tarptautinio krovinių vežimo sutartimi, motyvuodamas tuo, kad pastarasis teismas, nepaisydamas susitarimo suteikti jurisdikciją kitiems teismams, pripažino turįs jurisdikciją.

48 Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnyje yra konkreti nuostata dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą. Būtent su šia nuostata susiję antrasis ir trečiasis klausimai, kuriuos pirmiausia reikia nagrinėti kartu.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

49 Antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punktas ir e punkto ii papunktis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės teismui leidžiama atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimą, motyvuojant tuo, kad pastarasis teismas pripažino turįs jurisdikciją priimti sprendimą dėl ieškinio, susijusio su tarptautinio krovinių vežimo sutartimi, nepaisydamas jurisdikcinio susitarimo, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 25 straipsnį, esančio šioje sutartyje.

50 Pirmiausia reikia priminti, kad aiškinant Sąjungos teisės nuostatą būtina atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus bei paskirtį (2023 m. birželio 22 d. Sprendimo *Pankki S*, C-579/21, EU:C:2023:501, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51 Pirma, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punktu, iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu teismo sprendimą atsisakoma pripažinti, jeigu toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, viešajai tvarkai.

52 Vis dėlto Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje patikslinta, kad šio 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas viešosios tvarkos kriterijus negali būti taikomas jurisdikcijos taisyklėms.

53 Taigi iš kartu aiškinamų Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punkto ir 3 dalies antro sakinio matyti, kad pagal 45 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės teismui neleidžiama atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimo, remiantis tuo, kad pastarasis teismas pripažino turįs jurisdikciją, nepaisant to, kad yra sudarytas susitarimas dėl kitos valstybės narės nei ta, kurioje yra tas teismas, teismų jurisdikcijos.

54 Antra, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunkčiu, šioje nuostatoje numatyta, kad bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu teismo sprendimas nepripažįstamas, jei prieštarauja šio reglamento II skyriaus 6 skirsniui, susijusiam su išimtine jurisdikcija.

55 Šį 6 skirsnį sudaro tik Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnis, kuriame nurodyti teismai, vieninteliai turintys jurisdikciją nagrinėti ginčus jame išvardytose srityse, neatsižvelgiant į šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą.

56 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, gal Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktį reikia aiškinti plačiau, t. y. taip, kad teismo sprendimą taip pat galima atsisakyti pripažinti, jeigu juo pažeidžiamos šio reglamento II skyriaus 7 skirsnio, kuriame, be kita ko, yra 25 straipsnis, susijęs su jurisdikcijos priskyrimu jurisdikciniu susitarimu, nuostatos.

57 Šiuo klausimu vien aiški ir nedviprasmiška Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunkčio formuluotė leidžia daryti išvadą, kad toks platus šios nuostatos aiškinimas negalimas, antraip ji būtų aiškinama *contra legem*.

58 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją Sąjungos teisės nuostatos aiškinimu neturi būti panaikintas aiškios ir tikslios jos formuluotės veiksmingumas. Vadinasi, jeigu Sąjungos teisės nuostatos prasmė aiškiai matyti iš pačios jos teksto, Teisingumo Teismas negali nukrypti nuo tokio aiškinimo (2023 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Ministarstvo financija*, C-682/22, EU:C:2023:920, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

59 Bet kuriuo atveju pažodinį Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punkto ir e punkto ii papunkčio aiškinimą, kad pagal šias nuostatas valstybės narės teismas negali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimo remdamasis tuo, kad šis teismas, pažeisdamas jurisdikcinį susitarimą, pripažino turįs jurisdikciją, patvirtina šių nuostatų kontekstas ir šio reglamento tikslai ir paskirtis.

60 Iš tiesų reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 3 konstatuojamojoje dalyje nurodytą teisminių ir neteisminių sprendimų civilinėse bylose tarpusavio pripažinimo principą šio reglamento 36 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse netaikant jokių procedūrų. Šiuo reglamentu, kaip matyti iš jo 4 konstatuojamosios dalies, siekiama užtikrinti greitą ir paprastą valstybėje narėje priimtų teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą.

61 Vis dėlto, kaip pažymėta Reglamento Nr. 1215/2012 30 konstatuojamojoje dalyje, sprendimą turėtų būti atsisakyta pripažinti tik tuo atveju, jei esama vieno ar daugiau šiame reglamente numatytų atsisakymo pripažinti pagrindų. Šiomis aplinkybėmis minėto reglamento 45 straipsnio 1 dalyje išsamiai išvardyti pagrindai, dėl kurių galima atsisakyti pripažinti teismo sprendimą (šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 7 d. Sprendimo *H Limited*, C-568/20, EU:C:2022:264, 31 punktą).

62 Taigi, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta viešosios tvarkos išlyga, ji turi būti aiškinama siaurai, nes ji yra kliūtis įgyvendinti vieną iš pagrindinių šio reglamento tikslų, todėl sprendimo nepripažinimo pagrindu, susijusiu su valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, viešosios tvarkos pažeidimu, turi būti galima veiksmingai remtis tik išimtiniais atvejais (pagal analogiją žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Charles Taylor Adjusting*, C-590/21, EU:C:2023:633, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

63 Nors pagal Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą išlygą valstybės narės iš esmės gali laisvai apibrėžti viešosios tvarkos reikalavimus pagal savo nacionalinės teisės nuostatas, šios sąvokos ribų nustatymas priklauso šio reglamento aiškinimo sričiai (pagal analogiją žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Charles Taylor Adjusting*, C-590/21, EU:C:2023:633, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

64 Taigi, nors Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos apibrėžti valstybės narės viešosios tvarkos turinio, jis turi patikrinti ribas, kurių neperžengdamas valstybės narės teismas gali remtis šia sąvoka, kai atsisako pripažinti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Charles Taylor Adjusting*, C-590/21, EU:C:2023:633, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

65 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teismui neleidžiama atsisakyti pripažinti arba vykdyti šio sprendimo vien tuo pagrindu, kad valstybės, kurioje jis priimtas, teismo taikyta teisės norma skiriasi nuo teisės normos, kurią būtų taikęs valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teismas, jei ginčas būtų pateiktas nagrinėti jam. Taip pat valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teismas negali tikrinti sprendimo priėmimo valstybės teismo padarytų teisinių ar faktinių išvadų teisingumo (2016 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

66 Taigi Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta viešosios tvarkos išlyga galima remtis tik tuo atveju, jei kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimas arba vykdymas būtų toks nesuderinamas su valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teisės sistema, kad tai pažeistų pagrindinį principą. Tam, kad būtų paisoma draudimo iš esmės peržiūrėti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą, pažeidimas turėtų sudaryti aiškų teisės normos, kuri valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, teisės sistemoje laikoma esmine, arba teisės, kuri toje teisės sistemoje pripažinta pagrindine, pažeidimą (pagal analogiją žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Charles Taylor Adjusting*, C-590/21, EU:C:2023:633, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

67 Kiek tai susiję su Reglamente Nr. 1215/2012 numatytomis jurisdikcijos taisyklėmis, pagal jo 45 straipsnį galima atsisakyti pripažinti teismo sprendimą remiantis šių taisyklių pažeidimu tik šio straipsnio 1 dalies e punkte nurodytais atvejais.

68 Be Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktyje numatytos galimybės atsisakyti pripažinti teismo sprendimą, jeigu juo pažeidžiamos šio reglamento II skyriaus 6 skirsnio nuostatos, pagal minėto reglamento 45 straipsnio 1 dalies e punkto i papunktį atsisakyti pripažinti teismo sprendimą galima tik tuo atveju, jei nesilaikoma to paties reglamento II skyriaus 3, 4 ar 5 skirsnių nuostatų, kai atsakovas buvo draudėjas, apdraustasis, draudimo sutarties naudos gavėjas, nukentėjęs asmuo, vartotojas arba darbuotojas. Tai patvirtina Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, kad, nedarant poveikio šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies e punktui, kilmės teismo jurisdikcija negali būti peržiūrima nagrinėjant galimą atsisakymą pripažinti šio teismo priimtą sprendimą.

69 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, pirma, kad Reglamentu Nr. 1215/2012, kaip matyti iš jo 22 konstatuojamosios dalies, siekiama padidinti susitarimų dėl jurisdikcijos veiksmingumą. Taigi atrodo paradoksalu, kad *lis pendens* taisyklės pažeidimas tuo atveju, kai toks susitarimas buvo sudarytas, neturi įtakos priimto sprendimo pripažinimui.

70 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, nesilaikant jurisdikcinio susitarimo, gali būti taikoma kita teisė nei ta, kuri būtų taikoma, jei šio susitarimo būtų laikomasi. Taigi tuo atveju, kai tokiame susitarime nenurodytas teismas pripažįsta turįs jurisdikciją, atsakovui bus netikėta tiek dėl teismo, į kurį kreiptasi, tiek netgi dėl bylos esmei taikytinos teisės.

71 Konkrečiai kalbant, nagrinėjamu atveju tai, kad *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas) pripažino turįs jurisdikciją priimti sprendimą dėl 2017 m. vasario 3 d. jame pareikšto ieškinio, lėmė šio ieškinio nagrinėjimą pagal Nyderlandų teisę. Dėl to *Gjensidige*, kaip atsakovei šioje byloje, bylos baigtis buvo ne tokia palanki, nei būtų išnagrinėjus ieškinį pagal Lietuvos teisę, t. y. pagal valstybės, kurios teismai buvo nurodyti kaip turintys jurisdikciją pagal atitinkamoje tarptautinio krovinių vežimo sutartyje įtvirtintą jurisdikcinį susitarimą, teisę.

72 Vis dėlto šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 60 ir 61 punktuose, pagal Reglamentu Nr. 1215/2012 nustatytą sistemą tarpusavio pripažinimas yra taisyklė, o šio reglamento 45 straipsnio 1 dalyje išsamiai išvardyti pagrindai, dėl kurių galima atsisakyti pripažinti sprendimą.

73 Reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė neįtraukti Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 7 skirsnio, susijusio su susitarimu dėl jurisdikcijos, nuostatų pažeidimo tarp pagrindų, kuriais remiantis galima atsisakyti pripažinti teismo sprendimą. Taigi šiame reglamente numatyta jurisdikcinių susitarimų apsauga nereiškia, kad jų pažeidimas savaime yra atsisakymo pripažinti pagrindas.

74 Be to, kaip savo išvados 117 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, kiek tai susiję su konkrečiomis 2019 m. rugsėjo 25 d. *Rechtbank Zeeland-West-Brabant* (Zelandijos ir Vakarų Brabanto apygardos teismas) sprendimo pripažinimo pasekmėmis, Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje nėra nieko, kas leistų daryti išvadą, kad toks pripažinimas būtų toks nesuderinamas su Lietuvos teisės sistema, kad juo būtų pažeistas pagrindinis principas, kaip to reikalaujama pagal šio sprendimo 66 punkte primintą jurisprudenciją.

75 Konkrečiai kalbant, vien tai, kad jurisdikciniame susitarime nurodytas teismas nenagrinėja ieškinio ir kad dėl to sprendimas dėl šio ieškinio priimamas ne pagal šio teismo valstybės narės teisę, negali būti laikoma tokiu sunkiu teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimu, kad sprendimo dėl minėto ieškinio pripažinimas akivaizdžiai prieštarautų valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti sprendimą, viešajai tvarkai.

76 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 45 straipsnio 1 dalies a punktas ir e punkto ii papunktis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės teismui neleidžiama atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimo, motyvuojant tuo, kad pastarasis teismas pripažino turįs jurisdikciją priimti sprendimą dėl ieškinio, susijusio su tarptautinio krovinių vežimo sutartimi, nepaisydamas jurisdikcinio susitarimo, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 25 straipsnį, esančio šioje sutartyje.

Dėl pirmojo klausimo

77 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į antrąjį ir trečiąjį klausimus, į pirmąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 45 straipsnio 1 dalies a punktas ir e punkto ii papunktis

turi būti aiškinami taip:

pagal juos valstybės narės teismui neleidžiama atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės teismo sprendimą, motyvuojant tuo, kad pastarasis teismas pripažino turįs jurisdikciją priimti sprendimą dėl ieškinio, susijusio su tarptautinio krovinių vežimo sutartimi, nepaisydamas jurisdikcinio susitarimo, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 25 straipsnį, esančio šioje sutartyje.

Arabadjiev von Danwitz Xuereb

Kumin Ziemele

Paskelbta 2024 m. kovo 24 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Kolegijos pirmininkas

A. Calot Escobar A. Arabadjiev